

På vej mod en lavere fremstillingspris

Eksempler fra midtjyske landmænd

Rådgivereksempler

Af Katrine Siersted, Ida S. Nikolajsen og Vibeke Duchwaider

Heden & Fjorden rådgivningscenter

Agenda

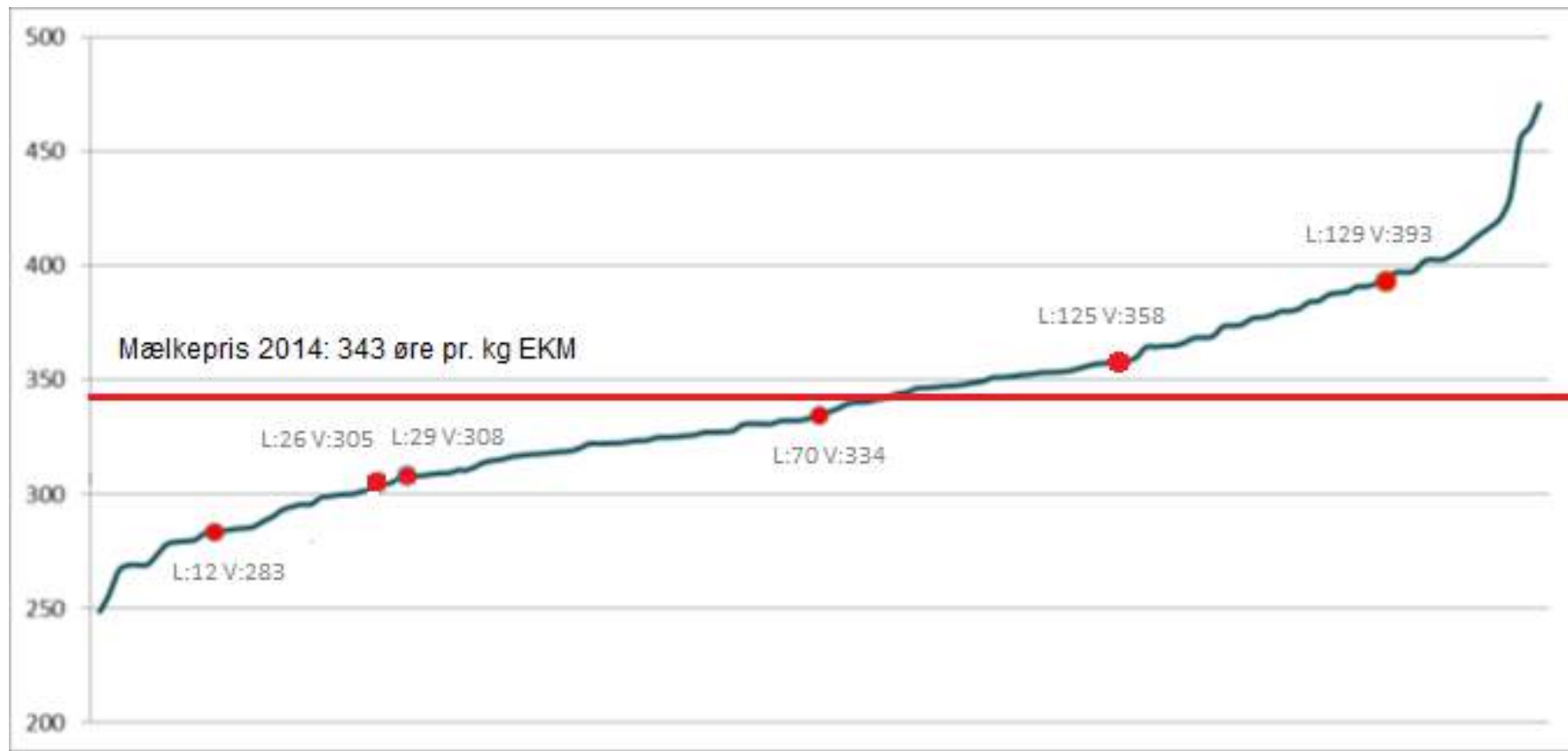
- ▶ Det store overblik blandt de udvalgte landmænd
- ▶ Et spadestik dybere
 - ▶ Case 1:
Udbytter og afgræsning
 - ▶ Case 2:
logistik og maskinfællesskaber

Fremgangsmåde

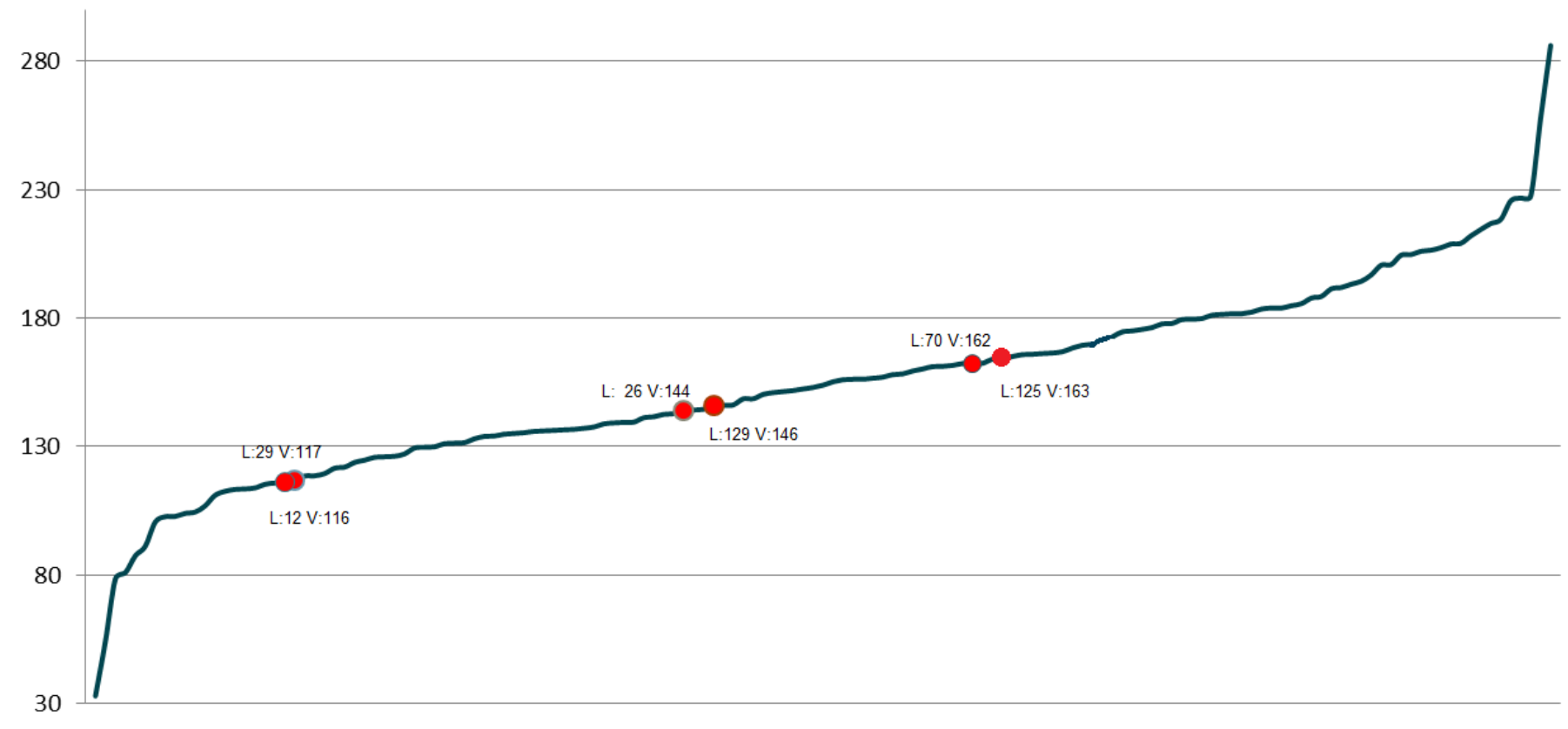
- ▶ Analyse
- ▶ Besøg og aftale om fokuspunkter
- ▶ Ny analyse med forslag til handlingsplaner på de valgte områder (max tre)
- ▶ I 2016 sætter vi i værk

Fremstillingspris øre per kg EKM

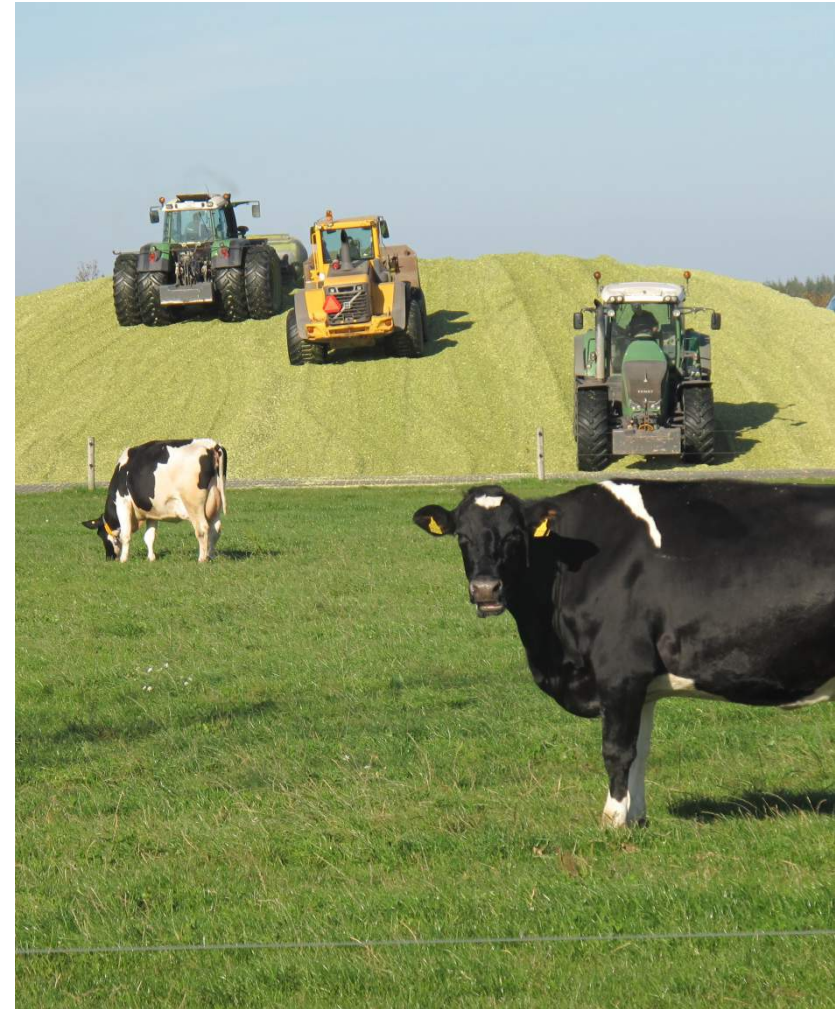
Fremstillingspris øre per FEN

Indsatsområder

- ▶ Grovfoderudbytter og kvalitet
- ▶ Opgørelse af afgræsningsudbytter
- ▶ Gødningsoverblik

- ▶ Mælkeydelse
- ▶ Øget grovfodertildeling
- ▶ Kraftfoderpriser

Hvor meget kan flyttes?

Løbenummer	12	26	29	70	125	129
Fremstillingspris før (øre/kg EKM)	283	305	308	334	358	393
Fremstillingspris efter (øre/kg EKM)	279	288	281	301	340	360
Reduktion i fremstillingspris (øre)	4	17	27	33	18	33

- ▶ Reduktion i gennemsnit: 20 øre/ kg EKM

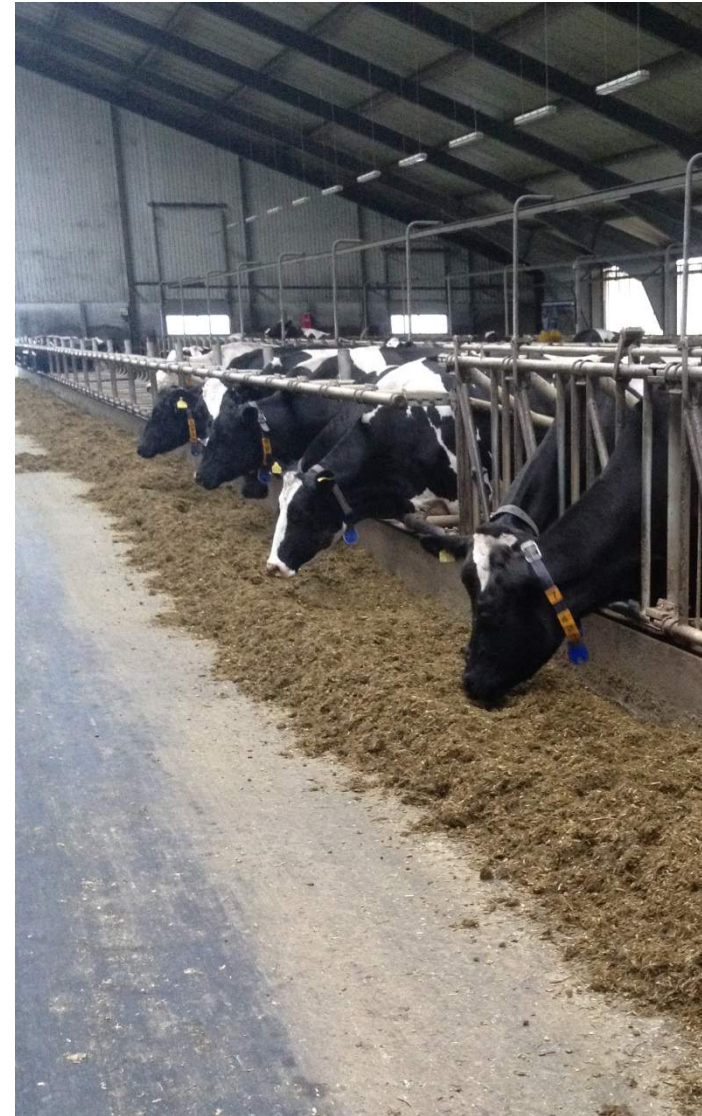
Præsentation af to udvalgte cases

Case 1

Præsentation

- ▶ 150 årskøer – Holstein
- ▶ Kontrolydelse: 10.686 (2015)
- ▶ Leveret: 10.394 kg EKM/ko (2015)
- ▶ Nyere staldbygninger med robotter
- ▶ Areal: 248,57 ha, heraf 132 ha grovfoder.
- ▶ Jordtype: grovsandet jord, hvor det meste kan vandes

Fraktilanalyse for bedrift i gruppen: Grovfoder Økologisk | sandjord

90 bedrifter i gruppen	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale				
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Udbytte pr. ha majs til helsæd, FEN	11.872	11.507	10.471	10.050	10.000	9.750	9.500	9.254	8.663	6.899	5.269	
Udbytte pr. ha sædskiftegræs, FEN	7.910	7.672	7.289	7.000	6.861	6.515	6.103	5.987	5.536	4.786	3.788	
Fremstillingspris kr. pr. FEN	0,91	1,12	1,31	1,37	1,44	1,52	1,61	1,64	1,75	1,91	2,07	
Stykomkostninger pr. ha	568	624	888	945	1.009	1.092	1.214	1.298	1.426	1.575	1.763	
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	3.788	4.786	5.536	5.987	6.103	6.515	6.861	7.000	7.289	7.672	7.910	
Øvrige omkostninger pr. ha	566	648	889	951	1.051	1.169	1.226	1.300	1.403	1.671	1.786	
Jordleje korrigeret for EU-støtte pr. ha	-1.054	-447	249	643	1.010	1.203	1.594	1.838	2.162	2.759	3.363	
Årets resultat	3.968	2.868	1.304	940	618	38	-504	-915	-1.516	-2.729	-3.517	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Case 1:

Handlinger: Udbytte i græsmarkerne

MÅL: Øge udbyttet i kløvergræs med 1000 FEN/ha fra 6000 FEN/ha til 7000 FEN/ha

Handling

Udbytteopgørelse på markniveau

Øget kendskab til græsoptag ved afgræsning

Faste kørespor

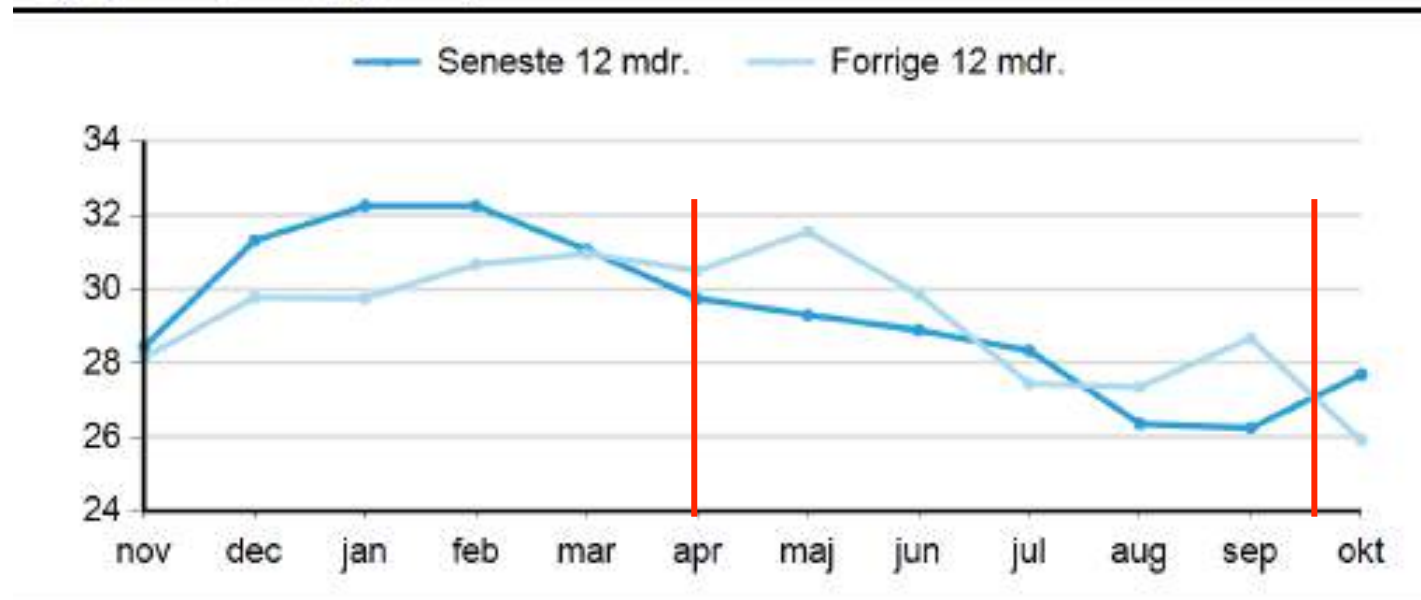
Mere fokus på gødskning med kali og svovl

Fremstillingspris på grovfoder: Reduceres **23 øre/FEN**

Fremstillingspris på mælk: Reduceres **14 øre/ kg EKM**

Case 1: Mælkeydelse over sommeren

Dagsydelse pr. ko (kg EKM)

Case 1:

Handlinger: Faldende ydelse over sommeren

MÅL: Øge mælkeydelsen med 100 kg EKM/årsko

Handling

Bedre styrning af sommerafgræsning ved månedlige foderkontroller og deltagelse i afgræsningsskole.

Tilpas foderplan efter græsoptag

Fremstillingspris på mælk: Reduceres **3 øre/ kg EKM**

Case 1: Samlet potentiale

Samlet potentiale:

Reducerer fremstillingsprisen på mælk med **17 øre/kg EKM**
fra 305 øre/kg EKM til 288 øre/kg EKM

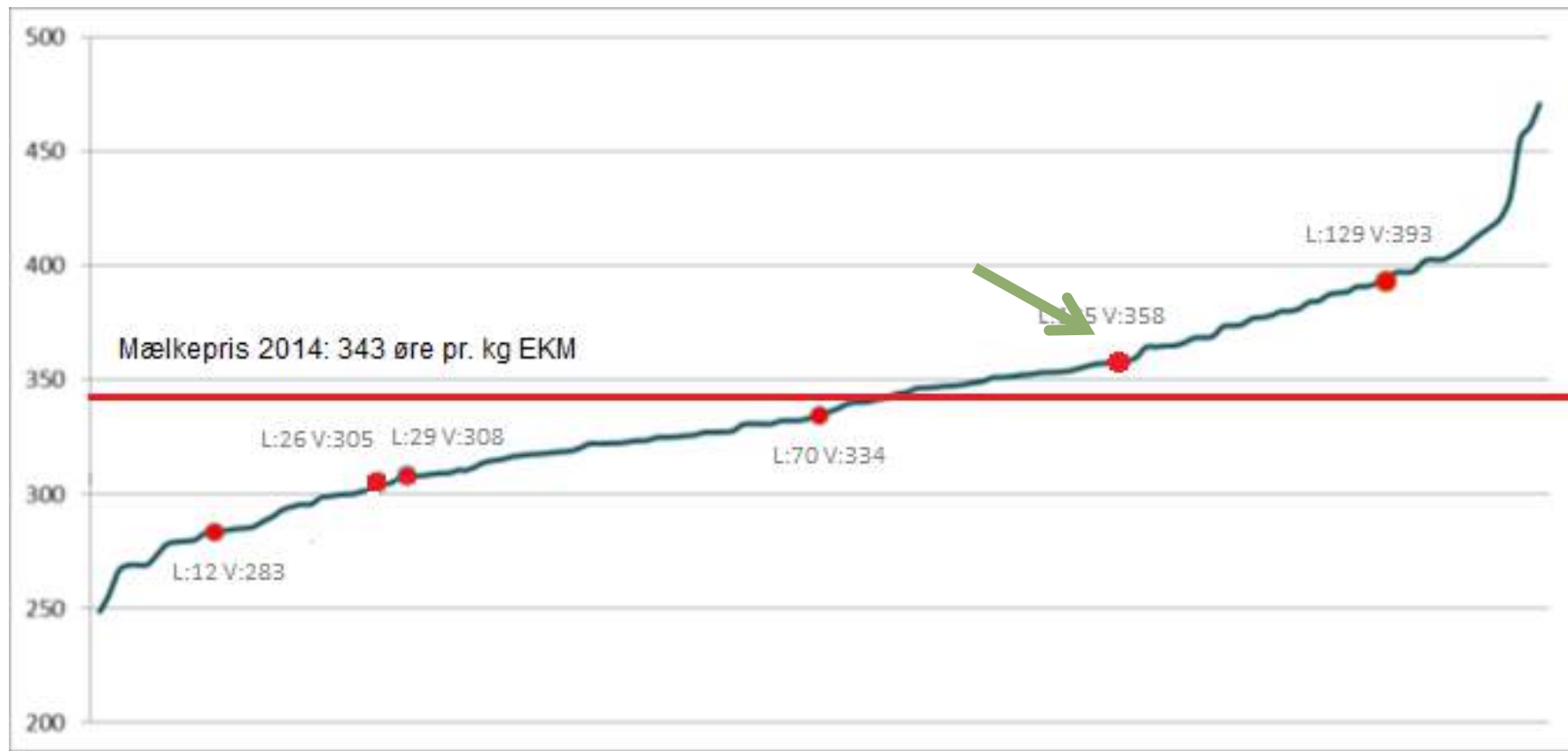

Case 2: Præsentation

- ▶ 130 årskøer – Holstein
- ▶ Årsydelse: 9.612 kg EKM/ko (2015)
- ▶ Leveret: 8.944 kg EKM/ko
- ▶ Ældre staldkompleks, traditionelt malkesystem
- ▶ Areal: 137 ha grovfoder inkl. 12,5 ha havre til opfodring.
- ▶ Jordtype: blandet jord og en del uvandet lerjord, mindre og kantede marker

Case 2

Fremstillingspris øre per kg EKM

Case 2

Fraktilanalyse mælk

77 bedrifter i gruppen	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Kg EKM pr. årsko (leveret)	10.157	9.962	9.688	9.461	9.178	8.863	8.686	8.506	8.331	8.042	7.338
Fremstillingspris pr. kg. EKM	2,85	2,98	3,17	3,20	3,25	3,30	3,37	3,41	3,50	3,81	3,87
Foderomkostninger pr. kg. EKM	1,74	1,77	1,84	1,88	1,90	1,94	1,99	2,03	2,09	2,21	2,29
Afkastningsgrad	13,5	12,1	7,3	6,3	5,7	4,2	3,0	2,2	1,4	-3,0	-5,4
Bundet kapital	34.193	38.045	44.440	47.296	50.975	54.257	57.226	58.907	63.497	78.950	92.754
Dækningsbidrag pr. årsko	18.087	16.727	15.392	14.796	14.174	13.753	12.987	12.657	11.970	10.092	8.437
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	10.137	10.497	11.706	11.929	12.326	12.618	12.989	13.400	14.638	15.999	16.848
Arbejdsomkostninger pr. årsko	2.717	2.921	3.355	3.742	3.819	4.236	4.465	4.587	4.807	5.593	5.938
Bygninger pr. årsko	1.944	2.248	2.486	2.668	2.994	3.129	3.313	3.607	3.776	4.472	5.005
Inventar pr. årsko	2.252	2.550	3.267	3.526	3.676	4.205	4.563	4.889	5.220	5.921	6.284
Årets resultat pr. årsko	5.250	4.498	2.330	1.756	1.442	781	268	-465	-910	-3.647	-4.302

Case 2

Grovfoderkvalitet over tid

År	1. slæt Kg TS/FEN	2. slæt Kg TS/FEN
2009	1,19	1,25
2010	1,23	1,30
2011	1,31	1,29
2012	1,23	(1,67)
2013	1,22	1,20
2014	1,21	1,23
2015	1,22	1,23

Case 2

Bedre grovfoderkvalitet

- ▶ Forventning: Bedre grovfoderkvalitet vil give højere mælkeydelse med samme (eller måske endda lidt mindre) kraftfodermængde
- ▶ Men hvordan når vi derhen?

Case 2: HVORFOR?

- ▶ Hvorfor bliver grovfoderkvaliteten for dårlig?
 - ▶ Er der en fejløpfattelse af virkeligheden?
 - ▶ Er han sløv?
 - ▶ Er han uheldig?
 - ▶ Er han dum?
- ▶ NEJ!
 - ▶ Han er nummer to i køen til skårlæggeren!
 - ▶ OG for nærig til at betale maskinstationen
 - ▶ OG der er ingen vanding = rødkløver

Case 2: Analyse

- ▶ Der bliver høstet græs for sent, fordi skårlæggeren kører hos hans samarbejdspartner først og hos ham selv bagefter.
- ▶ Problemet vokser for samarbejdspartneren lægger om til økologi og græsarealet øges (fra 120 til 180 ha til sammen)
- ▶ Hvad mangler?
- ▶ En klar strategi for skårlægning af græs – især første slæt

Case 2:

Strategi for græshøst bør omhandle

- ▶ Hvad skal vi selv skårlægge og hvad skal maskinstationen tage
- ▶ Hvis vejret er ustabil, hvad er så vigtigst, at få høstet.
- ▶ Hvem skal sørge for at skållæggeren er klar til kamp
- ▶ Hvornår satser vi på slæt

Case 2:

Hvad er potentialet i bedre foderværdi?

- ▶ Fra 1,23 til 1,19 kg TS/FEN

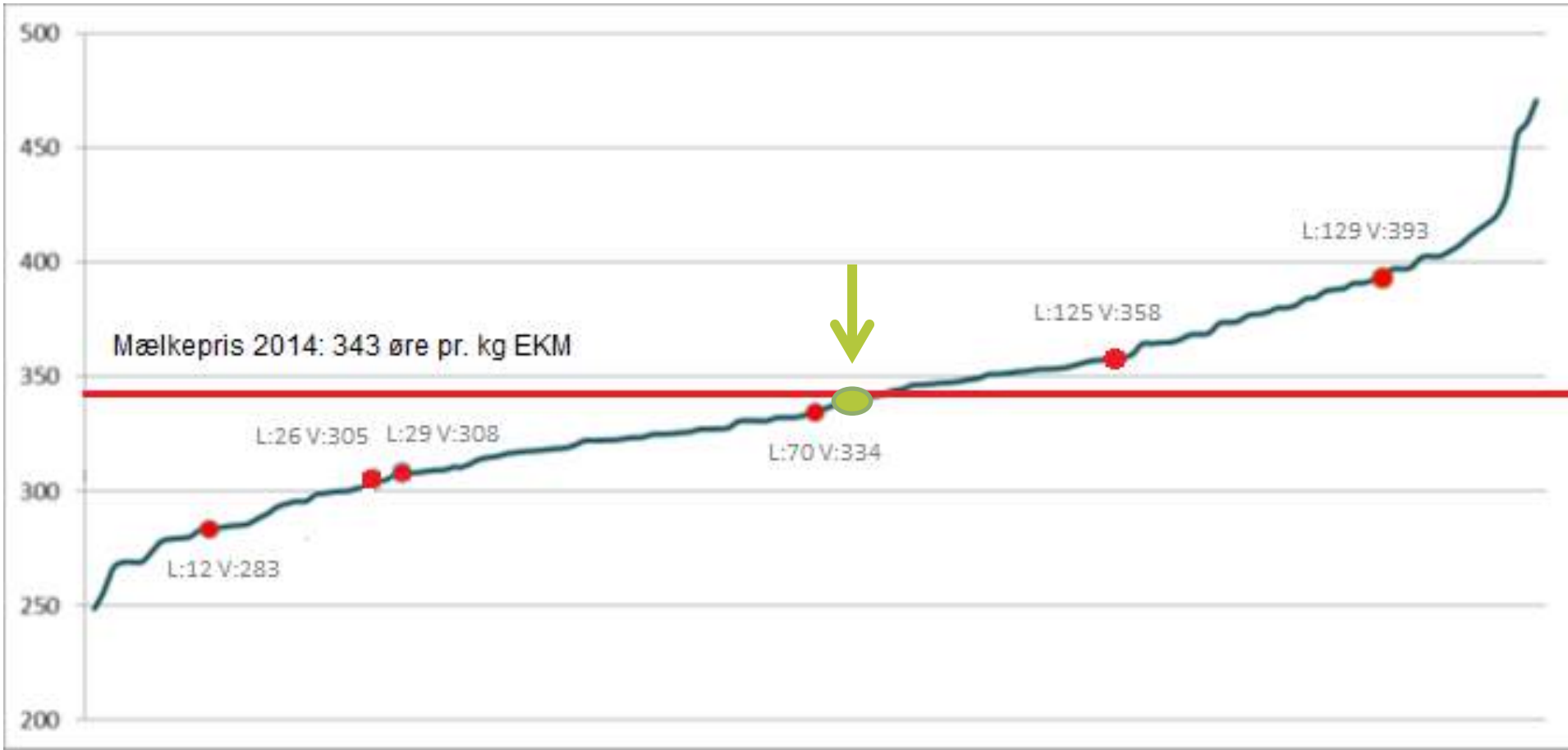
Parameter	Før	Efter
Fylde i alt	8,47	8,40
Græsensilage, Kg TS	13,6	14,5
Grovfoderandel, %	61,4	63,9
Energioptagelse, MJ/dag	146,4	152,7
Forventet mælkeydelse, kg EKM	33,3	35,2
Pris, kr. /ko/dag	42,74	42,30

Potentialet

- ▶ En ydelsesstigning på 5 % i en periode på 150 dage af året
 - ▶ Svarende til ca. 220 kg EKM/årsko leveret
- ▶ 44 øre sparet pr. ko pr. dag i kraftfoder i 150 dage
 - ▶ Svarende til 66 kr. pr. årsko

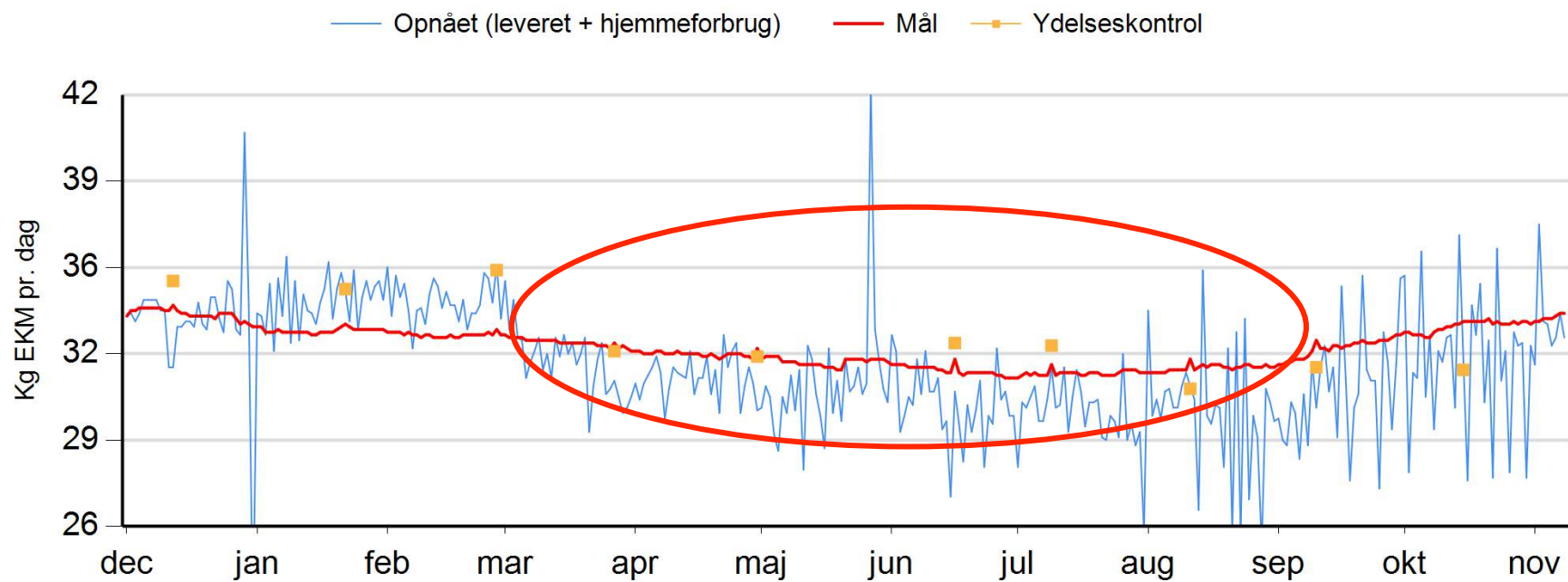
Betydning for fremstillingsprisen = 18 øre pr kg EKM

Tak for opmærksomheden

Dagsydelse pr. ko pr. dag

Smarte mål

- ▶ S spesifikke
- ▶ M målbare
- ▶ A attraktive
- ▶ R realistiske
- ▶ T tidsbestemte
- ▶ E evaluerbare

